

POEZIJE.

Zložil

GR. KREK.



g. Svet

POEZIJE.

Zložil

GR. KREK.



V Ljubljani 1862.

Natisnil in založil Jožef Blaznik.

IC 24380 e

Če pesmi moje niso take,
Kot jih želé samice vsake,
Naj bravši jih bi se pomnilo,
Da v číslu mi sercé je bilo.



IN= 030004441

YVOD.

*Gnala skrivna moč me je v samoto,
Da vtolažil mlado bi sercé,
Da odgnál prečudno bi tesnoto,
Da vpokojil skrivne bi željé.
Hitel urno sem v narave krilo,
Hitel čez ravnino sem, goró,
Pa le dalje se mi je mudilo,
Le naprej je sililo okó.
Ni mi bilo več nikjer postati,
Ni mirú sercé mi hotlo dati.*

*Vsa lepota ni več za-me bila,
Ki v naravi rad sem je iskal;
Ni cvetica več me veselila,
Za-me bistri potok ni šumljal.
Čul sem pevce pevati premilo,
Slavčevo sem petje čul celó,
Pa sercá mi vendar ni ganilo,
Ni navdalo s svojo ga močjo;
Žile v meni so hitreje bile,
Huje serčne so pretile sile.*

*Ko takó me je le dalje gnalo,
V tihem gozdu noga obstojí;
Urno biti je sercé nehalo,
V žilah se umirila je kri.
Na nebó ozíram se visoko,
Spehan serčno si mirú želim,
Trudno glavo nasloním na roko,
V tihem miru brez skerbí zaspím.
Mirno me objemalo je spanje,
Kar navdale so me čudne sanje:*

*Čul v daljavi petje sem premilo,
Tak lepó, ko nikdar še poprej;
Ganjeno sercé se je zbudilo,
Noga silila me je naprej.
Urno glasu hitel sem nasproti,
Prišel v krasen sem, čaroben kráj,
V tihi in oddaljeni samoti
Vgledalo okó je čuden raj.
Strune so močnejše se glasile
In hitreje pesmi se verstile.*

*Krasna pred menoj je deva stala,
Kakoršne še vidlo ni okó;
Liro miloglasno je deržala,
Strune je prebiralá močnó.
Ves zamaknjen sem zdaj gledal va-njo,
Kaj godilo se mi je ne vém,
Serce mlado se je vnelo za-njo,
Ker se prikupila je očém.
Želel sem, da se bi več ne skrila,
Da se lira vedno bi glasila.*

*Bila krasna boginja je petja:
V njene se ozíral sem očí,
Njo uho je čudnega zavzetja
Poslušalo verno brez skerbi.
Rod slovenski krepko je dramila,
Pela je, da pevcí se zbudé,
Da bi rodu dali tolažila,
Da verig ga sužnih oprosté.
Da zasvítala bi mlada zarja,
Še močnejše v strune glasne vdarja.*

„Zbuja naj se zdaj povsod gibanje,
Naj glasov se budnih veseli,
Neha naj nesrečno dolgo spanje,
K delanju se vse naj prebudi.
Sreča národu bo posijala,
Tajal bo se mnogoletni led,
Dušno stezo sem mu pokazala,
Ga pripravila na pravi sled.
Zdaj odpadle so verige sužne,
Večnost je zakrila čase tužne.“

To slovenska je Modrica pela,
Zadnji glas pojemał je lahnó,
Urno pevši je od tod hitela,
Njeni sled zgubilo je okó. —
Tiho spet povsod okróg je bilo,
Ves zamaknjen sem še v petje bil,
Kar se vnóvič močno je zbudilo,
Ter se glas je ko popred glasil.
Milo pevanje serce je razumelo,
Spet občutke je ko prej imelo.

„Za razcvet in blagor domovine,
Dajte dušne, združene moči;
Vse sovražtvo naj iz serca zgine,
Da poprej se zarja zažari.
Skažite se zveste zmir sinove
Materi, ki vas zgojila je,
Poklonite svoje ji darove,
Da se sužnost prej do dna zatrè.“
To je lira pevčeva glasila,
Gosta megla Vodnika zakrila.

Tiha groza je sercé navdala,
Začudenja sem zatrepetal,
Tema po daljavi je nastala,
Skerbno sem zavetja si iskál.
Ni poprejšnjega krasú več bilo,
Kar sem videl vse je bilo preč;
Prejšnje upanje se je skalilo,
Prejšnje slasti ni je bilo več;
Nisem revež vedel kaj storiti,
Spet skerbi sercé je jelo biti.

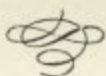
Dolgo čakal sem takó upljivo,
Kar se spet svetloba naredí,
V lepših zdaj podobah živo,
Sem zagledal prejšnje vse stvari.
Tretjikrat se pevanje začuje,
Pa milejše, lepše ko popred;
Tretjo zdaj prikazen ogleduje
Z večim začudenjem moj pogled.
Daleč v serce pesem vsaka seže,
Bolj in bolj me na podobo veže.

Pevala je struna od ljubezni,
Se glasila od skelečih rán,
Pravila da se nesreči jezni
Težko, težko človek stavi v bran.
To in drugo strunice so pele,
Kmalo pa vmolknule so celó,
Smertne so pušice me zadele,
Za Prešernom stegnil sem rokó;
V hipu me je popustilo spanje,
Proč so bile zdaj prijetne sanje.

Zdramljen kviško sem ustal veselo,
Sonce je jemalo že slovo,
Kar poprej sercé je zmir želelo
Gledalo je v sanjah zdaj okó.
Sklenil terdno sem, da hočem peti,
Da vtolažim ranjeno sercé,
Pa težkó mi bilo je začeti,
Ker okorne bile so roké.
Vender serce ni več mirovalo,
Ni željenega pokoja dalo.

Toraj skerbno strunice prebiram,
Diham va-nje kar serce želi,
Na nekdanje sanje se oziram
Vse se v persih mojih zveseli.
Kar že strune mlade so zapele,
Vse Slovenii v poklón podám,
Vedno za-njo strune so gorele,
Če ji dar po všeči bo ne znam.
To pa struna je in bo želela:
„Da med sine bi me zveste štela.“

Pesmi.



Radost mladega pesnika.

Na zvezde oziral se deček nezmožen,
Njih jasno lepoto sem občudoval,
V oblake sem stavil si zlate gradove,
Od sreče prijazne veselo sanjal;
Želja pa spolniti ni bilo mi dano,
Osnove razdéril je mogočen vihar;
Ni nikdar mi zvezdica sreče sijala,
Veselega upa bil zgubil sem dár.

Zamišljen po logu zdaj zopet sam hodim,
Narave oživljene se veselím,
In čase pozabljam nesrečne in tugo,
Nezveste si sreče nič več ne želim. —
V daljavi začujem nebeške glasove,
Njih lek čudotvorni sercé mi krepi,
V njem radost se rajska zopet oživljuje,
Po glasih prijetnih močno hrepení.

In pevati čujem od let tà cvetečih,
Od čverstih in zvestih domovju sinóv,
Od spón že razdertih sužnosti skeleče,
Od národnih sladkih premilih glasóv.
In močni glasovi po gaji donijo,
Brenk strunic ubranih pojema lahnó;
Po sapici tihi se čutja glasijo,
Na bregu odmeva skalovje močno.

Zapazim zdaj deklico nježne lepote:
Slovenija mična, pomlajena hči,
Podá zaželjeno mi pevcovo liro,
Da vedno za dom le sercé mi gori.
In željno prebirati jamem strunice,
V okornosti svoji celó jih ne znam;
Skerbí pa morivne so me zapustile,
Odkar nje krasote navdaja me plám.

Sin zvest ji ostati sem terdno obljubil,
Dok teče po žilah še gorka mi kri;
Glasove vesele bom peti se trudil,
Da bodo sinovi prezvesti zmír nji.
In z novo močjó zopet strune prebiram,
Solzica nesreče v očéh ne igrá;
Od zore do mraka razglaša se zmiram:
Za dom in za Slavo na veke veljá.

Posvečenje.

Kdo vé!

Za kaj da mi bilo je mlado sercé,
Kaj strune so pele, slavile radé,
Od poznega mraka do terdega dné?

Le njó,

Ki mi je podala v samoti rokó,
Navdala z nebeško lepoto okó,
Zročila mi liro, besede té ž njó:

„Prepevaj ko tiček iz gozda veselo,
Da bo po domovju širokem donelo,
Zdaj žalo, zdaj milo, pa radostnih tudi
Prebirati glasov nikdar ne zamudi;
Kreguljev se lahko odtegnil boš sili,
Ki zasledovaje te bodo čertili.“

*Slovenija storil bom kar si učila,
Le tebi se struna bo vedno glasila.*

Zvezdi ljubezni.

Ko luna blede priveslá,
U noči mirni sred nebá,
Se pevčev dúh le umiri,
Ko vgléda zvezdo *milosti*,
Ki novo moč mu liti vé,
V utrudeno sercé.

V obraz nje mili se ogré,
Se nada zlata mu odpré,
Vse potopijo se strasti,
U viru pozabljivosti; —
In radost rajsko čuti le
Pokojno spet sercé.

Ko jutra mrák jo prepodi,
Ji solzno še okó sledí,
Ozira slednjič se za njó,
Steguje hrepeneč rokó;
In lira slastno ji doní:
„Ah z Bogom zvezda ti.“

Otožnost.

Ko sem deček bil nezmožen,
Sem se *vira* veselil,
Ki ko trak se svitlobeli
Mimo kočice je vil.

Blizo valčikov bliščečih
Zmir veselo sem skakljál,
Cvetke tergal sem duhteče,
Z družbo budno rad igral.

Vence iž njih spletal lične,
Sem od jutra v pozni mrak;
Pesmice domače, mične
Mi je peval tiček vsak.

Srečni so mi cveli dnevi,
Ni divjál še burje piš,
Ker odganjala je radost
Mi nesreče zlobni vriš.

Še stoji tam koča mala,
Potok teče ko nekdáj;
Svitlo solnce še obseva
Mili moj domači kráj.

Mene ah, pa je odgnala
Že osoda od ondod;
Ptuje kraje mi kazala,
Ž njimi žalost še povsod.

Več sercé mi ne miruje,
Rojstni kraj si spet želi;
Le spomín nekdanjih časov
Blede lica mi rudi.

Sanje strunarja.

Na nebu truma zvezd migljá,
Po zemlji luna pokoj zliva,
Sercé mi v persih trepetá,
Čutila bolne v sebi skriva:
Upljivo slonem na rokó glavico,
Ter rimsko merim sred nebá stezico.

Serce ah! vendar mirno ní,
Reči skeleče mi očita,
Up spet nekdanji se zbudi,
Ki zdrami rana ga že skrita;
Ljubezni vnovič iskrica izvira,
Strasti tihota nočna ne podira.

V zvoniku vdarja polnoči,
Serdito sova se oglašá,
Zalije lica blede kri,
Ko glás neznán me vpraša:
„Kdo silí te pri oknu tù sloneti,
V obúpu zvezdice po nebu šteti.“

Pomaknem urno se na strán,
Prikriti stráh se prizadevam,
V ušesu glás brenčí neznán,
Po koči čuje se z odmevam;
Pod oknom vgladam devo ljubeznjivo,
V sercé mi govori besede živo:

„Kaj zdihaš mladi siromák,
Duhovom serčno tožiš silo,
Če Lelja žêlo ti bedák
Življenje tiho je ranilo;

Modrica pesniku je liro dala,
Veselja dom je drugim odkazala.“

„Zastonj obúp je, tožbe vse
Razdrami ki jih žalost tiha;
Le v pesmi kaže naj sercé,
Kar strastno v persih diha;
Zató v nje zlivaj kar se v tebi giblje,
Da úp sercé krepí, v ljubezni ziblje.“

To rekši zgine spred oči,
V zvoniku vdari ura eno,
Vihar krog kočice bučí,
Da drevje šibi se zeleno;
Za goro bila luna se je skrila,
Podobo zalo gledati prikrila.

Veselo gledal sem za njó,
Spoznati jo se revež trudil,
Nasproti stegovál rokó,
Lepoti nježni sem se čudil;
Olajšala bi bila serčne sile,
Ko sanje prazne bi samó ne bile.

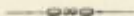
Večerni obrazi.

1.

Vsemogočni pevca vstvari,
Svete vdahne vanj moči,
Z liro krasno ga obdari,
Ter mogočno govori:

„Pokoj zmir neznán ti bodi,
Serce naj terpinči strast,
Brez hladú po svetu hodi,
Skušaj Evmeníd oblast.“

„Kar te žali v pesmi zlivaj,
Švet naj vé, kaj te boli,
Serčne rane v njih ne skrivaj,
Upaj, poj do konca dní.“



2.

Tihi mrak zemljó pokriva,
Luna sred nebá veslá;
V gozdu slavec že počiva,
Pesmic milih ne žvergljá.

Božji sel skerbnó iz raja
V solzne kraje pride spet,
S spanjem vtрудene navdaja,
Pokoj nosi križem svet.

Ne žaluje več sirota,
Rana več je ne boli,
Ker jo v tihi sen zamota,
Žalost vsako prepodi.

3.

Rosa pade čez stvarjenje,
Rože vele oživé;
V udih trudnih se življenje,
Nove spet moči zbudé.

Rosa tudi meni lije
Čez upadeni obraz,
V persih zbuja harmonije,
Razvedrí spomina glás.

V žalosti več ne zdihuje
Moje ranjeno sercé,
Ker si zlate sanje snuje,
Ki krotile so željé.

4.

Vetrič diha po poljani,
Perje vdarja ob peró,
Meni pa po udih znani
Spet občutki zatekó.

Duhu znano šepetanje
Iz daljave govori,
V sladke me zamota sanje,
V udih mlado vname kri.

Šepetanje je ljubezen,
Ki združuje serca zmír;
Naj preti vihár ji jezen,
Pravo vendar najde tír.



5.

Luna za goró se skrije,
Zvezde svitlé se zgubé;
Gost oblák nebó pokrije,
In nevihte že preté.

Zvér zavetja išče marno,
Pravo sled zazré okó,
Slavcu tudi brambo varno
Veje lipove dadó.

Le sercé nikjer ne najde,
Kar obeta vedno svét,
Bolj in bolj od mira zajde,
Prava ga popušča sléd.

6.

Sova v logu se huduje,
S petjem moti mirno noč,
V revni izbi mati čuje,
Revščine jo tare moč.

Bolno dete v postlji joka,
Gleda materi v oči;
Nji sercé obupa poka,
V blede lica stopa kri.

Skerbno mu poljubi lice,
Obljubuje sladki mír;
Sklepa nježne mu ročice,
Na nebó odpré ozír.



7.

V razvalino luna sije,
Va-njo moj se vprè pogled,
Žalost v serce meni lije
Prejšnje slave vničen sled.

Tukaj nekdam so šetale
Hrabrih vitezov nogé;
Čase zlate žvenketale,
V persih grele jim sercé.

Zdaj kraljuje groza tiha,
Iz ozidja diha stráh;
Veter čez robovje piha,
Tlà zarašča zelen máh.

8.

Zvesto gledam zvezde zale,
Ki na nebu v kráj gredó;
Usta polne so njih hvale,
Strune jim pojó takó:

„Srečne trikrat zvezde mile,
Vlile mir ste mi v sercé;
Spet obraz ste mi zjasnile,
Proč odgnale vse željé.“

„Ne moré sercá pušice,
Ki rodile so obup;
Ne solzí se mlado lice,
Ker ste želu vzele strúp.“



Tolažilo.

^v
Zalo se uklanja verba pri potoku,
Ker se bliža že jesenski čas;
List za listom na nji rumeni se, pada,
Ga odnaša mermrajoči glás.

Zginil v kraje južne spet je mirni slavec,
Ki po vejah njenih je skakljaj;
Rad v večernem žalu pesmi prepevaje
Trudne je stvari oživljeval.

* * *

Prišla pa devica bo spomlad vesela,
Ki drevesa gole olistí;
Zelenjad naravo pusto bo odela,
Pevcov truma 'z juga priverči.

Spet ponosno vzdignila bo glavo kviško,
Vnovič jo bo lepšal listja krás;
Izpod vej koščatih pa z *nevesto* združen
Slavčev bo donél ljubezni glás.



Mati in hčí.

Mati.

Močerka ustani, že se daní,
Mile glasove slavec prepeva;
Solnce pekoče hribe zlati,
S plaščem rumenim zemljo odeva.

Smehljaj na licu naj zaigrá,
Naj več veselja tuga ne grene;
Pusti, pozabi rano sercá,
S cvetjem da lice vred ne povene.

Hčeri mi dve pokosila je smert,
Ko je še pomlad njima cvetela,
Sinu zgernila vojska je pert,
Deva mertvaška ga je objela.

In če nesrečna tebe zgubim,
Pičle ki leta še mi ogrevaš,
Več po veselji ne hrepenim,
Ako mirú kraj mene več nemaš.

Živo po vasi vse je okrog,
Rajati vidim zalo mladino;
Čuj! kaj se zglaša? kliče te rog,
Hitro na noge! hajd' na planino.

Gledala ondi v južno boš strán,
Štela visoke neba višine;
Čula planincov glas boš ubran,
Žalost skeleča sama spet zgine.

Ko pa potihnil tičev bo glas,
Bela odeja plán bo odela;
Zopet priteci v ljubljeno vas,
Mati vesela te bom objela.

Hei.

Mati ah! mati! rada storim,
Kar vaš mi govor skerbno veleva;
Tje na planino urno hitim,
Kjer mi veselje vse razodeva.

Ondi po derči potok šumljá,
Bele opira gozdne cvetice;
Vetrič planinski hladno pihljá,
Božal tud' meni blede bo lice.

K skali samotni vsedla se bom,
Vodi težave skerbno tožila;
Tiho kesaje v sercu se svóm,
V kaplje solzé bom bistre točila.

V drugo ozaljša cvetje ko tlà,
Pevec iz juga spomlad privabi,
Zgine mi žalost vsa iz sercá,
V kraje neznane ona me zvabi.

Več se solzilo ne bo okó,
Jelica vaša mir bo dobila;
Rosa hladila hladna jo bo,
Zvesta odeja ji bo gomila.

Naj le prepeva tica strašnà,
Mladim dekletom naj le kukuje;
Vsaka pod krilo zemlje bo šla,
Dasi gradove zlate si snuje.

Mati.

Nič naj ne straši, Jela, te to,
Kar so le prazne zmišljene *vraže*;
Marveč brezskerbno kliči v goró:
„Tica mertvaška s svetom vred laže.“



Nezvesti.

Ko pogledam v lice tvoje,
Se okó mi zažari,
Mislim na občutke svoje,
Mislim na pretekle dni.

Spomnim se kakó je bilo,
Ko ti segel sem v rokó;
Ko sercé za zmír sklenilo
Te ljubiti je zvestó.

Ko tedáj zrem v lice tvoje,
Žalo govori sercé; —
Mislim na težave svoje,
Mislim na sercà gorjé.



Hrepenenje.

Po derči samotni vodica šumi,
Opíra skalovje grozeče,
Tik brega postaran planinec sloní,
Večerno mu solnce obličje zlatí,
Sercá celi rane skeleče;
Ko vgléda v prebistrih valov se šumenje,
Se zbuja nemirno u njem *hrepenenje*.

Pretekle se leta spet njemu odpró,
Dni rádstne čuti mladosti;
Spominja se bratov in sestric zvestó,
Ki v koči domači bivaje mirnó
Vživali so čutja sladosti.
Pa zdaj ah! že krije vse lahna gomila,
Odvzeta jim zlobna vsaktera je sila.

V olajšane sanje močnó se vtopí,
Na lice mu kane solzica;
Pihljanje večerno moči mu krepí,
Oterpnjene ude novo oživi,
Ogreva upadene lica;
Veselo ozrè se v prihodnosti vrata,
Kjer čaka življenja še doba ga zlata.

Že zvezdice jasne zlatijo nebó,
Noč krila po zemlji prostira,
Počiva stvarica vsaktera ljubó
Zatisne tud' starčku zdaj spanje okó, —
Smert vrata življenja zapíra:
Ko solnce žaró čez snežnike posije,
Sercé hrepeneče poslednjikrat bije.

Vodniku.

Non omnis moriar. Hor.

Slovenci čase tužne so živeli,
Nadloge skusili so zlobno silo,
Nesrečo hudo ptujstva so terpeli,
Ki čez-nje ostro je gospodarilo;
Kervavi žuli jih v sercé so skleli,
Terpljenje jim življenje je zgrenilo;
Več zvezdica jim sreče ni sijala,
Da sercom ranjenim bi úp dajala.

Domači logi so samotni stali,
Drevó drevesu krivdo je tožilo,
Domači pevci tužni so molčali,
Preblago petje čisto je vmolknilo;
Slovenstvo s ptujim ptujci so zmenjali,
Da v svoji je lastnini ptuje bilo;
Slovenske tlà so bile solz dolina,
Po katerih vladala je zgolj ptujina.

Pa tužne dni je temna noč zakrila,
Veselja dnevi spet so posijali,
Slovenija se ptujstva je znebila,
V okóm stopila hrabro reví žali;
V življenje spet sinove je zbudila,
Ki milo so v nesreči zdihovali;
Zdaj žalost britka jim celó je ptuja,
Po udih krepkih nova moč se zbuja.

Zdramila se tud kranjska je *Modrica*,
Stezè Parnasa praznega vgladila,
Zapela pesem rajsko je samica,
Rod novi z nježnim glasom je ganila; —
Zamaknjeni žarečega so lica
Sinovi čuli njene sporočila; —
Glas modri čas jim novi je oznanil,
Ki národnost bo in pravico branil.

Tù *Vodnik!* tebe, zvezdica o jasna!
Osoda pervega je izvolila,
Da v znamenje pesem milih lira glasna
Iz rok device zale v vlast ti bila;
Navdala pevska boginja te krasna,
Te v službo je visoko posvetila:
Odmenila te národ je buditi,
Domači glas ga čislati učiti.

Po krasnem daru segel si veselo,
Okorna ni ti bila k petju roka;
Vbiraje strune je sercé gorelo,
Spolnila se mu želja je visoka;
Za petjem blagim petje je donelo,
Da čula domovina je široka;
Kot harpa Eolova zmir glasilo
Po gorah se je in dobravah milo.

Učil si jezik čislati sinove,
Nabirati zaklade jih marljivo,
Jemati lastne matere darove,
Ceniti biser národovni živo;
Premile vedno materne glasove
Spoznavati po svetu ljubeznivo:
To jim vcepiti bile so ti želje,
To vedno tvoje, naš *vodnik*, veselje.

V življenje zopet zbudil si rojake,
Zavedati dolžnosti so se jeli,
Odkrivši skerbno jim potrebe vsake
Po dušnem so napredku hrepeneli;
Sadili so marljivo zernja take,
Da sad njih bi unuki v prid imeli:
In to vse *tvoja struna* je storila,
Ki znad Veršaca se je oglasila.

Zatoraj rod tvoj rojstni god praznuje,
Preskerbno skuša ti hvaležen biti,
Primerno čast ti s praznikom daruje,
Ker ti dobrot ne more poverniti; —
In zraven pa od ust do ust se čuje,
Odmeva po Slovenii slaviti:
Pozdravljen Vodnik nam nebes darilo,
Pozdravljen trikrat, oj slovenstva krilo!

V spominu bode národ te ohranil,
Te vedno skerbno čislal bo budnika,
Imé ti neoskrunjeno bo branil,
Slavil te zmirom dušnega vodnika,
Osrečen rod bo rodu rad naznanil,
Da ti slovenstvu bil si perva dika:
Dokler poznál glasove on bo svoje,
Ga zmir budile bodo pesmi tvoje.



Spomín.

V mirni noči ko okrog vse spi,
Sladke sanje mirno vživa,
V meni nova rana se zbudi,
Ki *spomín* jo v sebi skriva;
V meni vtriplje žalostno sercé,
Kaj ga britko žali, samo vé.

Kaj nek bistre hočejo solzé,
Kaj izdihljeji ginljivi?
Tihi ah! so le spomín na té
Srečnih dni občutki živi:
Deklica! pretekli srečni čas
V meni zbuja spet ljubezni glás.

Ločijo od tebe me goré,
Krasne ločijo planine,
Vendar dosti živo je sercé,
V tihem mraku k tebi šine;
Jasno tvoje gledam spet okó,
Božam v mislih z mlado te rokó.

Svoj obraz v naročje nasloniš
In v obličje gledaš moje,
Ljubeznjivo k meni govoriš,
Praviš mi občutke svoje; —
Skozi okno sije lunica,
Ah! nikar se bati deklica!

„Zvesto vedno bom ljubila te,
Vedno tebe se spomnila,
Ti pa dragi! zveze spomni se,
Ko te druga bo motila.“ —

To v sercé mi mirno govoriš,
Temni moj obraz spet razvedriš.

Luna že zahaja za goró,
Treba že se bo ločiti,
Daj mi krasno k slovesu rokó,
Nehaj draga! se solziti;
Mislil vedno v ptujem bom na te,
Za te vneto vedno bo sercé.

Dasitudi prazna misel je,
Kar otožno besedujem,
Vendar se vtolaži mi sercé,
Če si *zlate sanje* snujem;
One v meni zbudajo želje,
K tebi v tihem mraku ki hité.

Naj ti pesem moja govori,
Ki iz serca mi izvira,
Da za tabo se okó solzi,
In po tebi se ozira;
Ona naj ljubezen ti pové,
Ki me sili misliti na té.

Le počivaj, mirno spet zaspí,
V dragem kraju zdrava bodi!
Če sercé otožno, mirno ni,
Naj v spomín ti pevec hodi; —
Ti pa vedno pevaj strunica:
„Misli nanj ah! misli deklica!“

Moje pesmi.

Nikár jih oestro ne sodite,
Od praga pesmi ne podite,
Ko bi se vam ne prikupile,
Al' serca vam ne omečile.

Po svoje poje vsaki tiček,
Kanarček, slavec in kraljiček,
Po svoje tudi pesnik peva,
Kot peti mu sercé veleva.

*Tedaj če pesmi niso take,
Kot jih želé samice vsake,
Naj bravši jih bi se pomnilo,
Da v čislú mi sercé je bilo.*



Milotinke.

1.

Ti si lep mi venec dala,
Vpletla krasnih vanj *spomink*,
Serce moje si navdala,
Dá v spomin ti *milotink*.

Če svet graja me, če hvali,
Ni me tega dosti már,
Da le smem podobi zali
Cvetje tó podati v dar.

Vzemi toraj šopek, *Mila!*
Ga pritisni na sercé;
Če se name boš spomnila,
Vse so spolnjene željé.

2.

Gledal sem v obličje belo,
Gledal v tvoje sem oči;
Serce moje se je vnelo,
Za-te vedno še gori.

Vsaj si zmir mi dobra bila,
Dala v dar si mi sercé;
Vedno si me tolažila,
Brisala iz lic solzé.

Toraj sem te strastno ljubil,
In te ljubil bodem zmir;
Vsaj bi s tabo *srečo* zgubil,
Zgubil bi *veselja vir*.

3.

Kadar tihi mrak nastaja,
In narava že zaspí;
Čudna moč sercé navdaja,
Prejšnje sanje v njem zbudi.

Zbuja zopet se *ljubezen*,
Rane prejšne se zbudé,
Spet strasti ko veter jezeno
Z novimi močmi perté.

V strune krasne pevec vdarja,
Se spominja serčnih ran,
Ker ne sveti več mu zarja,
In mu *mir* je že *neznán*.

4.

Stal bi rad in mislil na-te
Noga vleče me naprej;
Serce mlado bije za-te,
Ne pozná verig ne mej.

Le za tabo noga hodi,
Tebe išče vsak pogled;
Kodar me stopinja vodi,
Menim najti še tvoj sled.

Ali noga te ne najde,
Ne zazrè te več okó,
Bolj in bolj od tira zajde; —
Ah! ker bivaš pod zemljó.

5.

Vsako leto lepo cvetje,
S cvetjem se spomlad zbudi,
In s pomladjo blago petje
Se na novo oživi.

Tudi pesnik zopet poje,
Kot narekva mu sercé;
V pesmi zliva misli svoje,
Misli skrivne in želje.

Kar se koli v sercu giblje,
Poje verno dan na dan,
V sladkih ga občutkih ziblje
Strunic zlatih glas ubrán.



6.

Skupaj sva pri oknu stala,
Gledala sva na nebó,
Luna mračno je sijala,
Va-njo vperla si okó.

Goste zvezdice si štela,
Gledala jih brez skerbí,
Si nad eno se zavzela
In pobesila oči.

Mene pa ste *dve navdale*,
Gledal va-nje sem zavzet;
Bile so *oči* prezale,
Biser tvoj, najlepši cvet.



7.

Sklepala roké si bele,
In molila si zvestó;
Kaj besede so žecele,
Ti edina veš samó.

Jaz zamaknjen v te sem gledal
Sklenil sem kot ti roké;
Rad bi bil, prerad povedal
Svoje *skrivne ti želje*.

Prosil bil bi, da molila
Bi pohlevno za me zmir;
Da bi kdaj mi izprosila
In dobila *serčni mir*.



8.

Zdrava bodi! struna poje
Od večera zmir do dné;
Zdrava bodi! usta moje
S strunami vred govore.

V pesmi devam vse marljivo,
Strune glasne kar pojó,
Da v njih vidla bodeš živo,
Kar ti ne pove okó.

Če bi one te žalile,
Ker po tebi hrepene,
Misli, da so le spomnile,
Kar velelo je sercé.



9.

Spletla si mi *venec* krasen,
Ko jemala si slovó;
Bil pogled je tvoj še jasen,
Pa solzilo se okó.

„Mene smert bo pokosila,
Venec dam ti za spomin.“
To si mirno govorila,
S smertjo šla iz solz dolin.

Venec rad zdaj ogledujem,
Mu prilivam, ga gojim,
Britko zgubo obžalujem,
Ter za tabo se solzim.



10.

Cvetka vsaka mi je mila,
Pa *spominčica* čez vse;
Ker me bo na-tè spomnila,
Na ljubezen, ki cvetè.

Ko jo vgladam na planini,
Spomnim se nekdanjih dni,
Ko po gori, po ravnini
Sva hodila brez skerbí.

Toraj mi je vedno mila
Še *spominčica* čez vse,
Ker me vselej bo spomnila
Na *ljubezen ki cvetè*.



11.

Na-me si se naslonila,
Bila bolna si zeló;
Si v sercé mi govorila
In mi gledala v okó.

Reve si tožila svoje
Pravila od bolečin,
Božal sem obličje tvoje,
Bil sem s tabo sam *terpín*.

Gledal sem te žalo, milo,
Bilo ni v očéh solzé,
Ker ni jokati pustilo
Mi *oterpnjeno sercé*.

12.

Ko večerni zvon zapoje,
Ave! usta govoré,
Skrivne spet občutke svoje
Tiho govori sercé.

Duh čez hribe in planjave
V znane kraje spet hití,
Da prinese ti pozdrave,
Da se spomniš prejšnjih dni.

Da pozve če si mi zvesta,
Če za me gori okó;
Ali če si že nezvesta,
Dala drugemu rokó.

13.

Verno si pri meni stala,
Skerbno gledala v okó,
Kot bi bila me prašala,
Če te *ljubim* še zvestó.

Pokoj si v sercé mi lila,
Kaj sem čutil dobro vem;
Vem da si mi obljubila,
Gledati da v lice smem.

Usta moje so molčale
Pa molčalo ni sercé;
Mnogo ti je dalo hvale,
Bolj še vnelo se za té.



14.

^v
Zelel bi, da bil bi *tica*,
Da bi zletel čez goré;
Da prinesla *perutnica*
Bi kdaj *v tvoje me roké.*

Pravil od nesreč bi peze,
Od ljubezni, ki gori,
Spomnil bi te prejšnje zveze,
Spomnil prejšnjih, srečnih dní.

Vem, da bi me vpokojila,
Dala k slovesu rokó;
Vem da bi mi obljubila
Še ljubiti me zvestó.



15.

Daleč v ptuji sem puščavi,
Sonce vzelo je slovó;
Po dolinah in dobravi
Vlega tema se z nočjó.

Spet se spomnim živo *na-te*
Al na me se ti, Bog ve!
Molim, da bi sanje zlate
Te spomnile spet na me.

Da bi te na me spomnile,
Ki sem daleč, daleč proč!
Da pozdrave bi nosile,
Ti že lele: *lahko noč!*

16.

Gledam ti v obraz cveteči,
V persih vtriplje mi sercé,
Spet občutki hrepeneči,
Znane misli se zbudé.

S tvojim se očesom vjame
Moje ranjeno okó;
Za-te se močneje vname,
Občuduje te zvestó.

Tiho si spregovorila,
Kaj godi se mi ne vem,
Da me nisi pozabila,
Pravila si mi to vém.

Pisarija.

Učenec.

Začel slovenski bi pisati,
Prilezel rad bi na Parnás,
Ko znal bi strune ubirati,
Verstiti v red za glasom glás.
Presneto mika me častivcov čeda,
Ki mojstru čudi se, debelo gleda,
Ponižno ga pervaka imenuje,
Ter čez *Homerja* v slavi povzdiguje.

Učenik.

Slovencom ako hočeš peti,
Jezdariti konjiča prav,
Na tanko moraš razumeti,
Kar danes terdi dosti glav:
Besed barbarskih verlo nakopiči,
Nerodno spletaj stavke, mnogo kriči;
Kar koli moreš, tù in tam ukradi,
Pa le za svoje na semenj posadi.

Svobodna misel, v persih vneta,
Ki tvoj porodil jo je čut,
Ne bodi v verzih razodeta,
Da ne zbudi vihár se ljut.
Lej, poezijo rajnega Prešerna,
Povpreko gleda domovina verna,
Ker se ubogi revež je spozabil,
Da v lastnem ognju lastni glas je rabil.

Mar okovane pesmi kroži,
Tud' slavo kam prikavči vmes,
Na glisti logiko položi,
Namesti misli piši zmes.

Ko bi te živa duša ne umela,
Častili vendar bomo tvoje dela,
Pod nos kadilo bomo ti sipali,
Stermó vsi na kolenih v te zijali;
Ti pa visoko čez derhal boš deržal roko,
Ter mislil: dulce est *decipere* in loco.

Učenec.

Zapomnil tvoje bom povelje,
Rojakom dál zlató pomlád,
Napasel jim goreče želje,
Zidaje babilonski grad;
Skriváj ukradene bom skorje hrotil,
In v kolobocijo Slovencom trobil.

Učenik.

Potem ga čéz-te več ne bo junaka,
Ne bo nad tabo hujega perváka!

Seršeni.

1.

Mnogo mičnih spisov smo izdali,
V blagi dar slovenstvu, v čast jeziku;
O ko bi pisati pač nehali,
Dar smerdeč vaš je, nevšeč maliku.

2.

Tudi meni v slovstvu našem važna gré beseda,
Ker dovolj slavi me delo krasno — abeceda.

3.

Slovencom pojem mило, kakor Filomela,
Mi oda ptuja ni, neznana ne gazela,
Slavé balad me cele in romanc kerdela,
Res pevca tacega še Slava ni imela.

Poglej znad Pegaza hripavega, oj brate!
Prebirati za zmir sprenehaj strune zlate
Mar skrij v zeleni gozd med smreke se košate:
Od tal do glave pesmi tvoje so kosmate.

Osoda.

V lepoti nježni cvetka se razvija,
Ne mami zlobne je nevihte sila,
Varuje Stvarnikova roka mila,
Duhteče njedro ji rosica zmija.

Pa kar oblakov se prikrade zona,
Nebó mogočni stresajo gromovi,
Vetrov razljutih tulijo glasovi,
Glavico velo skloni tudi — ona.

* * *

Takó sercé mladenču prosto bije,
Pogum iskren v junaških persih klije,
Osnov bučeča burja ne podira. —
Težav pa vzdigne se pretečih čeda,
Za goro vgaša upa zvezda bleda —
Življenje v persih mladih že umira.

Slovó.

Pozdravljam slednjič sinje vas goré,
Z iskrenim glasom: *domaćija!*
Iz ptujega hitelo mi željé
Le k tebi bodo zmir, samija.

Navdajal svitli me večerni plam,
Zlatil ki vaše je verhove,
Oživljaj je prebistri potok sam,
Ki gnal peneče je valove.

In kočá očeva dan slednji mi
Veselja mnogo je delila;
Kraj lipé senčnate me mlada kri
Po stezah dragih je vodila.

Zató pozdravljam sinje vas gore
Iz kraja ptujega veselo,
Da mi sercá tolažite željé,
Ki vedno k vam le bo hitelo.

Spremenjena žalost.

Na nebu zvezd truma živó zamigljá,
Čez hribe snežene spet luna posije,
Po milih se dolih ozrè iz nebá,
Ki noč jih temotna s peruti že krije;
Pogled njen nad kočó se borno ustavi,
Nad Miličnim domom v prijazni dobravi.

Pri oknu lesenem že *Milka* sloni,
Po licu solze se ji vtrinjajo vroče,
Nesreča obúpno serce ji mori,
Na dete ozira se mirno spijoče;
Sirota nezmožna serce ji prevzame,
V noč tiho besede zgovarjati jame:

„Nazaj kdo poklical spet blagi bo čas,
Ko ptuje sercá so britkosti mi bile,
Kdo dnevi premili zavernil bo vás,
Ko staršev me blagih roke so gladile?
Prezgodaj ah! v temno ste večnost zbežale,
Ker meni veselja ste dosti dajale.“

„Ne vgléda več staršev temotno okó,
Zapustila mene sta brat in sestrica,
Mi ljubi odtegnil celó je rokó,
Pod nebom sem reva ostala samica;
Kdor znancov me vidi se mene sramuje,
Zató v bolečinah serce zmir zdihuje.“

„Ah! dete nezmožno, kam hočem s tabó,
Ki toliko zlega si mi naklonilo,
Naj stvarnik odperl bi ti jasno nebó,
Zvijáč da posvetnih ne boš se učilo;
Potem tudi meni prešle bodo rane,
Ki v sercu prezgodaj so bile užgane.“

Izdihleji Milični dete zbudé,
Nasproti prijazno molí ji ročice,
V obrazu se lunini žarki bliščé,
Nedolžno smehljá se rudeče mu lice;
V očesa zagleda se Milice mile,
In usta so *mamica* prvič glasile.

Nad glasom otročjim osupno stermí,
V očeh lesketajo solzé ji radosti,
Življenje se novo ji v persih zbudi,
Obeta olajšati serca britkosti;
Objame otroka, poljubi mu lice,
Ga boža ter gladi mu nježne ročice.

„Do smerti ljubila iskreno te bom;
Takó je oblubo glasno govorila,
Nesreči nadležni bom prišla v okóm,
Veselje in žalost bom s tabo delila;“
Prisego je slišala lunica mila,
Ki zadnje je žarke čez zemljo razlila.

Na gomili.

„Nesrečni mladeneč kaj tužno stojiš,
In žalostno zreš na gomilo?
Zakaj tako britko se reva solziš,
Kaj ti je veselje skalilo?
Mar zgodaj očeta so ti zakopali,
In mater v gomilo obraščeno djali,
Mar sestrico drago li naglo si zgubil
Al brata ki verno ga vedno si ljubil?“

„Oj! niso še staršev mi ne zakopali,
Ne brata in sestre v gomilo mi djali,
Pa *Milico* moja je smert pokosila,
Ki moje edino veselje je bila;
Za njó mi uhajajo solze čez lica,
Za njó, ki mi zvesta je b'la zaročnica.““



Jesenske žalostinke.



Moja radost.

V roké rad vzamem liro krasno,
Da strunice pojó mi glasno,
Kar peti mi sercé veleva
Od mraka poznega do dneva.

Sercé le v pesmi se spočije,
Le v nji se britka žalost skrije,
Ki rada zlati mir odganja,
Noči pripravlja nam brez spanja.

Zatorej struna! pevaj milo
Oj! bodi sercu tolažilo,
Spet zbriši mu skeleče rane,
Ki bile so prezgodaj vžgane.

Minljivost.

Ob vodi *Milica* je stala,
V ročici gosli je deržala,
Prebirati je strune jela
In zraven tako pesem pela:

„Dobrava! proč je krasno cvetje,
Proč, gozdič, slavčevo je petje,
Vse ojstra bôra je pobrila,
Od nas je pevce odpodila.“

„Enako moje je življenje,
Terpinči strast me in terpljenje,
Odkár mladost mi je minula,
In spomlad cvetja se osula.“

Vraža.

„Kakó spet sova se huduje,
Vse okna jezno obskakuje,
Kot hotla vzeti bi življenje,
In ž njim končati vse terpljenje.“

„Bog nam za znamnje jo je vstvaril,
Dobroto ž njo nam je podaril,
Da nam lahkó po nji je znati,
Kdaj treba bitje je končati.“

Takó je mati govorila,
Življenje mirno je sklenila; —
Pri postelji je hči sedela,
In vražam maternim verjela.

Strunam.

„Sem sedi k meni, sestra mila,
Da s petjem mi boš čas kratila,
Zjasnila spet mi blede lice,
Po katerem tečejo solzice.“

Deklè berž citre v roke vzame,
In pevcu pesmi peti jame;
Ušesu se jih več prileže,
Nobena pa v sercé ne seže.

Začnè še žalo „*strunam*“ peti,
Spomín v njem jel je spet živeti,
Iz misel padajo mu rane,
Spomnivši se osode znane.

Različne misli.

Ubožna mati v koči joka,
Skerbí sercé ji bolno poka,
Življenje tare ji nesreča,
In siromaštva rana žgeča.

Sopruga s smertjo je zgubila,
Ko ravno sinka je povila,
Ki samo ji je tolažilo,
Edino hudih rev hladilo.

Ozira na-nj se zaupljivo,
Objema ga in boža živo,
V zibelki tesni dete spava,
Na licu zdravem smeh igrava.



Dvojno gostovanje.

Dans v gradu čaše žvenketajo,
Med žvenkom strunice igrajo,
V obrazih vseh je radost brati,
Ki žalost vsako vé odgnati.

Vertijo se plesavcov verste,
Plesavke ž njimi krasne, čverste,
Z najzaljšo grajski vitez raja,
Ženitve dan dans ž njó obhaja.

* * *

Mož zbranih je pod gradom v koči,
Gosti jih bogat kmet do noči;
Smert vzela mu je hčer edino,
Opravljajo po nji sedmino.



Nesrečni pesnik.

Od dneva v mrak se pevec trudi,
Zdravila išče rani hudi,
Prežalo poje, strune vbira,
Po nadi skerbno se ozira.

Za letom urno leto mine,
On prejšnje čuti bolečine,
Ves up se v sanje je spremenil,
In zopet v prazen nič razpenil.

Da ga zmotile vse so nade,
Mu vendar še sercé ne vpade,
Po sreči novi se ozira,
In *novič* strunice prebira.



Spomin otročjih let.

Kje našel vas bom leta blage,
Ko sem v naročji mame drage
Okušal slastno sad ljubezni
Ter kljuboval nesreči jezni?

Težave bile so mi ptuje,
Neznane rane, žalost, nuje,
V življenje stopal sem veselo,
Vsaj še sercé ni nič želelo.

Ker zdaj so se zbudile želje,
Ki sercu vzele so veselje,
Ozrém se rad na leta mile,
Ter pojem: „*Da bi se vernile.*“



Sercé.

Sercé je goba, ki se vname,
Človeku mir in radost vzame,
Od dné do mraka ga zmir peče,
Mu več pokoja dati neče.

Povsod si išče tolažila,
Pa njemu ni osoda mila,
Le huje ga še rana peče,
Pokoja več mu dati neče.

Takó se do gomile trudi,
Kjer lek dobi spet rani hudi,
Molitve tam mu mašnik zbere,
K pokoju poje „miserere.“



Pervi poljub.

„Ko prvič zagledal sem tvoje oči,
Začelo hitreje sercé mi je biti;
Po udih se vnemala mlada je kri,
Velevala tebe je zvesto ljubiti.“

„Ko meni podala si nježno rokó,
Se v persih je novo življenje ganilo,
Osrečen po upu sem segel željnó,
Občutke neznane sercé je zbudilo.“

„Ko združil je naji iskreni poljub
Šta mir in veselje roké si podala;
V življenji viharnem nevarnosti vkljub
Ko zvezdi dve bota nasprot mi migljala.“



Trojna ljubezen.

I.

Ko bil še borno dete sem veselo,
In serce mlado ni željá imelo,
Sem *mami* vedno gledal v belo lice,
In božale so nježne jo ročice.

Brez nje mi bila je povsod tesnota,
Za njó roké sem stegovál sirota,
V naročju njenem sladko sem počival,
V naročju njenem vse sladkosti vžival.

Glasovi njeni so me vpokojili,
In oni spet iz spanja me zdramili;
Za njó me vedno stopnje so vodile,
Le njo otročje želje so ljubile.

Od nje ločiti se mi smert je zdelo,
Ker zanjo le vse v meni je gorelo;
Sercé je vsako srečo nji priznalo,
Zató ljubezen ji je verno dalo.

Pa zlobna smert mi vzela je veselje,
Poderla mlade misli, mlade želje,
Predrago mamó so mi zakopali,
Veselje mlado mi do dná razdjali.

V obupu sem pokleknil na gomilo,
Ločiti se od nje ni moč mi bilo,
Vsak dan pri nji na grobu sem počival,
In cvetkam, ki jih vsadil sem, prilival.

II.

Popustil sem očetov dom preblagi,
Slovó sem dál na grobu mami dragi,
V široki svet dolžnost me je podila,
K naukom me Modrica namenila.

Veselo tekle so preblage leta,
Kar vnamejo oči se za *dekleta*,
Za njó ki krotka je ko mati bila,
Ki verno me ko ona je ljubila.

V oči se njene modre sem oziral,
Iž njih mi spet je novi úp izviral;
Kar bil poprej nesrečno sem že zgubil,
Sem s strastjo večo zdaj na nji spet ljubil.

Gradove bele zidal sem v oblake,
Imél ljubezen sem, ž njo nade vsake,
Sem menil, da ne more se podreti,
Da nič na svetu mi ne smé jo vzeti.

Pa kar ljubezen pervo mi je vzelo,
Mi tudi druge ni pustiti htelo,
Sirota jokal zdaj na drugi sem gomili,
V njo so sercé mi ljube položili.

Zaklél sem se, da pustil bom ljubezen,
Slovó dal svetu sem, nesrečen, jezen,
Brez nade blo sercé je, brez veselja,
Ker druga že razpenila se želja.

III.

Divjál po svetu sem brez tolažila,
Otožnost vsaka se me je lotila,
Za zmir sem odpovedal se ljubezni,
In serčno ključoval nesreči jezni.

Spominjal rad nesreče se prestane,
Spominjal ž njo sem serčne zmir se rane,
Ki jo ljubezen dvojna je storila,
In upanje iz serca vse spodila.

Za temnim dnevom pa spet jasni pride,
Pred radostjo obúp in žalost mine,
Nesrečni časi v večnost utonijo,
In druge, srečne za sabó pustijo.

Takó se tudi z mano je zgodilo,
Sercé se zopet je upokojilo,
Ker iskra nova se je uternila,
Ljubezen nova v sercu se zbudila.

Prelomil sem, kar bil sem se zarotil,
Da se z ljubeznijo ne bom več motil,
Pa serce več brez nje mi ne miruje,
Gradove nove si v oblake snuje.

Kot ljubil mamó sem in ljubo blago,
Zdaj ljubim *národ*, *domovino drago*,
Kdo more to ljubezen mi še vzeti,
Kdo želje, ki jih zdaj gojim, podreti?

Pričujočim pesmam.

Po svetu veselo hitite,
Pozdravljajte mili moj rod;
Da jaz vas poslál sem recite,
Ko vas bi prašali odkod?

Ko se bi jim lepe ne zdele,
Al mar še okorne celó,
Recite da vas naredilo
Je pevčevo *mlado* peró.

Zatoraj ker oče je mlad še,
Prosíte da vsak odpustí,
Da upale ste se tak zgodaj
Čez hribe in plán brez skerbí.

Hodite po zemlji domači,
In čujte kaj vam porekó;
Prosíte pri bratih in sestrah,
Da vrata vam svoje odpró.

Soneti.



Prešernu.

Čul strunic vbranih sem glasove mile,
Izdihljeje obupnega strunarja,
Ki ptuja bila sreče mu je zarja,
Ker smertne so pušice ga ranile.

Zastonj, takó se strune so glasile,
Od dneva v mrak se pevec s petjem vkvarja,
Z obupom Evmenidna moč ga vdarja,
Da rane bi se serčne ne celile.

„Dopredla je življenje kratko Parka,
Zagledal kmalu si deželo milo,
Kjer tebe čakal z Lavro je Petrarka.“

„Ovija lovor tvojo že gomilo,
Nihče ne žali več te brez prevdarka,
Odkár si srečno združen z Bogomilo.“

Sonetni venec.

Petrarka pél je Lavri pesmi mile,
Od dné do mraka strune je prebiral,
Po sreči blagi skerbno se oziral,
Sovražne skušal ohladiti sile.

V obúpu pa so ga skerbí pustile,
Ljubezni ogenj pokoj je razdiral,
Mir tihi zgodaj v persih bolnih hiral,
Zastajale celó življenja žile.

Več rane niso se mu zacelile,
Ker nje vse pesmi niso omečile,
Ki pevčeve so strune jih zapele.

Moči v njem one le so oživele,
Le one so mu vedno mir dajale,
Odkár ranile so oči ga zale.

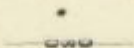


Udkár ranile so oči ga zale
Iskál zastonj je pevec tolažila,
Britkosti predla Parka je nemila,
Ki v sercu urno so obúp pognale.

Za njó ga nehotè noge so gnale,
Ki mu življenje mirno je zgrenila,
S pušico smertno mu sercé ranila,
Da strune sladko peti so nehale.

Glasile vedno so se neveselo,
Izdihljejev rodile čedo celo,
Ki čista jih ljubezen je zbudila.

Od nje se vedno lira je glasila,
Solzé se v pesmih so razodevale,
Ljubezni v njih dajál je dosti hvale.



Ljubezni v njih dajal je dosti hvale,
Ki s sercom blagim je sercé sklenila,
Nesrečnega pod svoje vzela krila,
Da serčne so težave mu zbežale.

Prešerne misli v njem so ustajale,
Ko citer roka se je dotaknila,
Da njó v glasovih živih je slavila,
Ki sama mu narekva pesmi žale.

Podobo krasno gledati device,
Pogled uživati serca kraljice
Iskrene bile želje so njegove.

Vihár pa mu razderl je vse osnove,
Prebiral je še krepko strune mile,
Al rane več se niso zacelile.

Al rane več se niso zacelile,
Ker vsekale so smertne jih pušice,
Nemir rodile, pomračile lice,
Presladke sanje v večnost odpodile.

Pokopal je kar želje so gojile,
V preranem grobu našel sled resnice,
Zazérl tù pota posvetné krivice,
Ki mu zvijače vsake so zjasnile.

Terpljenja serce bolno ne trepeče,
Podobi več ne poje hrepeneče,
Ki noč in dan mu pred očmi je bila.

Pa pesem žala se je ohranila,
Poslušam njene rad glasove mile,
Ker rane se tud v meni so zbudile.

Ker rane se tud' v meni so zbudile,
Ker že ljubezen vžiga serčne boje,
Preskerbno vadim mlade perste svoje,
Da skušajo zbuditi strune mile.

Do zdaj se tebi malo so glasile,
Okorno zapojó lastnosti tvoje,
Ki zgodaj vnele že sercé so moje,
Neznane sanje v meni obudile.

Da roka strun še vbirati ne znade,
Nikakor mlado mi sercé ne vpade,
Z močjó še večjo skerbno diham va-nje.

Prepevam serčne rad čutila na-nje,
Glasile se od tvoje bodo hvale,
Občutke britke bodo poganjale.

Občutke britke bodo poganjale,
Željé izlival va-nje bom goreče,
Sercé tolažil vedno hrepeneče,
Spominjal tvoje se podobe zale.

Željé mi krotke bodo úp dajale,
Hrepenil vedno bom po zvezdi sreče,
Iskál hladila bom za rane žgeče,
Ki niso ga do zdaj potrebovale.

Od mraka v mrak to strune bodo pele,
Z glasovi blede lice oživele,
Skeleče rane v sercu zacelile.

Solzé te moje niso omečile,
Zató mi malo so mirú dajale,
Veselje drago vedno mi jemale.

Veseljje drago vedno mi jemale
Oči prijazne so, za druge vnete;
Zató za zmír so sladke nade vzete,
Ki mi ljubezen so razodevale.

Izdihljeje le večje bodo gnale
Nezmožne pesmi moje, tebi péte,
Želele zgodni cvet ljubezni svete,
Primorane mirú slovo dajale.

Za tabo čudno skrivna moč me vleče,
Sercé občutke zbuja hrepeneče,
Da rana se skeleča več ne skrije.

Kregulj sercá kljuvati ne počije,
Zatoraj so neozdravljive sile
Izdihljeje globoke zmír rodile.



Uzdihljeje globoke zmir rodile,
Obúp pognale v sercu so pušice,
Prezgodaj pomračile blede lice,
Veselo nado v večnost odpodile.

Za njó pošiljam še besede mile,
Po nji pretakam britke tú solzice,
Ki je obetala sercé device,
Da solzne so oči se spet zjasnile.

Kar úpal sem so zlate bile sanje,
Orjaške sem gradove zidal na-nje,
Ki jih poderla je viharjev sila.

Spet roka citer se je dotaknila,
Glasove sanjem pojem hrepeneče:
„Minuli so prezgodaj dnevi sreče.“



Minuli so prezgodaj dnevi sreče,
Ko me roké so materne gladile,
Veselja dosti v persih obrodile,
Ki ga kalile niso rane žgeče.

Občudovál livade sem cveteče,
Po nebu sem prešteval zvezde mile,
Le one so takrat me veselile,
Po njih ozíral sem se hrepeneče.

Pa čase zlate večnost je zakrila,
Spomin samó za sabo je pustila,
Ki ranjeno sercé še oživljuje.

Za mé zdaj ah! Erot verige kuje,
Strasti odpíra žrelo se grozeče,
Iz serca upanje je šlo cveteče.

Iz serca upanje je šló cveteče,
Življenje čaka mene neveselo,
Osipa se mladosti cvetje velo,
Hladila mi ljubezen dati neče.

Sercé le huje divji ogenj peče,
Močnejše rane seka Lëlja želo,
Preti viharjev jeznih temno žrelo,
V obupu groznem da sercé trepeče.

Sercé izročam Vesni spet zeleni,
Oziram v nji po nadi se zgubljeni,
Ki dosti mi dajala je hladila.

Pa meni zdaj osoda ni več mila,
Presladke sanje sama mi zakrije,
Le slab spomin nasproti mračno sije.

Le slab spomin nasproti mračno sije,
Resnico mi zakrila je krivica;
Oči kalila gorka ni solzica,
Ko bival sem v naročji domačije.

Da potolažim serčne razpertije,
Da razjasné upadene se lica,
Se tebe le spominjam gozdna tica,
Ki pela si večerne melodije.

Ohranil v sercu tvoje sem glasove
Hladil s spominom bodem britke dnove,
Moči ko v meni bodo zastajale.

Glasove serčne rane bodo gnale,
Ko spomnil drage bodem se samije:
Igrale citre bodo poezije.



Igrale citre bodo poezije,
Nosilo tebi bo sercé pozdrave,
Od dné do mraka klicalo ti: „ave“
Rodilo v strunah žale harmonije.

Le tebi pele bodo elegije,
Spominjale v njih serčne se težave,
Želelo vedno svita nade prave,
Ki nád dolino solz prijazno sije.

Ko sreča zopet v sercu bo vsahnila,
Skeleča rana tihi mir zgrenila,
Bom strune mi iz neba dane vbiral.

Iz glasov pesmi krotke bom nabiral,
Izbrisale mi bodo spet solzice,
Celiti zmir skušale blede lice.



Geliti zmir skušale blede lice
Čutila bodo ki sercé jih hrani,
Glasovi vsi okornih strún ubrani
Odnali bodo serčne mi pušice.

Hladil me jasni bo pogled danice,
Pogledi vendar za-te bodo vžgani,
Izdihljeji v prijaznem vencu zbrani
Kazali tvoje bodo zorno lice.

Sercé si moje z zlegi napolnila,
Preblagi mir v njem zgodaj zamorila,
Po katerem se okó željnó ozira.

Edino tolažilo mi je lira,
Zmir strune pele so svetá krivice,
Imé slavile ljubljene device.

Imé slavile ljubljene device
V soglasji bodo zbrane poezije,
Ki v venec mlad poet jih slabo vije,
Da njeno zaljšajo prekrasno lice.

Med sabo one nježne so sestrice,
Le v vir sonetni vsaka se izlije,
Začné ž njim slabo vbrane harmonije,
Da vežejo med sabo jih gorice.

Ker strune mladih gosel so jih pele,
So sercu spet hladila dati htele,
Ki zgodaj ona ga je zamorila.

Od pevcov tó se struna je učila,
Prešerna pesmi žale so hladile,
Petrarka pél je Lavri pesmi mile.



Sonetni vír.

Petrarka pel je Lavri pesmi mile,
Odkár ramile so oči ga zale,
Ljubezni v njih dajál je dosti hvale,
Al' rane več se niso zacelile.

Ker rane se tud' v meni so zbudile,
Občutke bodo britke poganjale,
Veselje drago vedno mi jemale,
Izdihljeje globoke zmír rodile.

Minuli so prezgodaj dnevi sreče,
Iz serca upanje je šló cveteče; —
Le slab spomin nasproti mračno sije.

Igrale citre bodo poezije,
Celiti zmir skušale blede lice,
Imé slavile ljubljene device.

Pesem mladenča.

Rad deček svitle gledal sem zvezdice,
Ki so na nebu jasnem lesketale,
Sedé v naročji deklice sem zale
Nasproti nježne *vsim* molil ročice.

Ko pa resneje je postalo lice,
Ter v svet neznani so skerbí me gnale,
Ste zvezdi *dve* pri sercu mi migljale:
Oči prijazne, ljubljene device.

Ko tir življenja temna že postaja,
Viharna strast sercé nemirno maja,
Mi úp spet in spomín iž njih posije.

Ljubezen v sercu skrita spet priklije,
Uhó razumi sladko govorjenje,
Ki rane celi in sladí življenje.

Nekdaj in zdaj.

On.

„Spominjaš časov deklica se mila,
Ko skupaj sva v pogovorih sedela,
Otročje leta mirno preživela,
Veselja strast nobena ni kalila?“

„Pa dobo zlato večnost je zakrila,
Ti k lepi deklici si v tem svetela,
Skup meniš bi živeti več ne smela,
Prezgodaj oj! si zveze pozabila.“

Ona.

Ljubezen zopet nama bo svetila,
Če tvoji smem prisegi še verjeti,
Ki nekdanj dal si k zvezi bil jo sveti.

Da rana bode spet se zacelila,
Nesreč da kljubovala bova pezi,
Podám ti rada roko k *vedni zvezi*.



Sanje.

Ublačno se nebó je razvedrilo,
Na zemljo solnce vroče žarke lije;
Da ranjeno sercé se opočije,
Hitím v narave oživljene krilo.

Pri oknu vgladam spet devico milo,
Lepota prejšnja ji v obrazu sije,
V pogledu raj nebeški se odkrije,
Ljubezni ki obeta tolažilo.

Več njene usta ne molčijo,
Za me občutki, terdi, še gorijo,
Po meni še pogledi hrepenijo.

Sercé veselja moje zatrepeče
Bilá bi rane zljajšala skeleče,
Ko sen bi kratki ne razderl bil sreče.

Dvojno tolažilo.

Nebó oblakov černih truma krije,
Po gozdu tica zapuščena stoka,
Na grobu deklica pregnana joka,
Po licu belem solz potok ji lije.

Le časi luna žalostno posije,
Mertvaški križ objema nježna roka,
Po zgubi ji sercé nezmožno poka; —
Spomín in up le v persih mračno klije.

Nemír v noč tiho tudi pevca zvabi,
Sred zvezdic gleda up in pokoj slabi,
Ki svet mu dati ga nezvest ne znade.

Moč sveta rane serčne spet zaceli,
Prijazno boža pevčev obraz veli; —
Sred serca žaro sije iskra Lade.

Spomín preteklih dní.

Udkár obraz sem deve vidil zali,
Zagledal v njene sem oči se mile,
So serčne v meni rane se zbudile,
Glasovi žali v strunah zaigrali.

Veseli dnevi urno so zbežali,
Prezgodaj so pušice me ranile,
V nesreči ter obupu me pustile,
Spodili dobo zlato, mir odgnali.

V pretekle toraj se oziram dneve,
Ko bile ptuje so sercá mi reve,
In sreče le so tekli blagi časi.

Vprašujem svitle zvezde, luno krasno,
Kam da zašlo je sreče solnce jasno; —
Pa meni se nihčé več ne oglasi.

Materi v spomín.

Skakljál po vertu dete sem veselo,
In tergal v venec razne sem cvetice,
Smejalo radosti se mi je lice,
Vsaj več takrat sercé še ni želežo.

Podál sem *mami* cvetje zažarelo,
Stegnila vele je po njem ročice,
V oči stopile bistre ji solzice,
Obličje bolno spet je oživeló.

Otročje leta v večnost so vtonile,
Popustil sem življenje kratkočasno,
Od materne sem ločil se gomile.

V spomínú vendar mi je zgodba jasno,
Zató si v *venec spletam rože mile*,
Ko spomlad podari nam *cvetje krasno*.

Upanje.

Prezgodaj so zbežale srečne leta
Ki mi veselja nekaj so rodile,
V sercé skeleče rane zasadile
Mi kmalu zorne so oči dekleta.

Za zmiraj mi je sreča prava vzeta,
Ne bodo rane več se zacelile,
Viharjev jeznih ker bučijo sile,
Ki jih ljubezen mlada v sercu spleta.

Življenje se odkriva neveselo,
Če *upanje* ne bo ozelenelo,
Ki je v sercé vlivalo tolažilo.

Le ono blede lice bi zjasnilo,
Skeleče v sercu bi celilo rane,
Ki le prezgodaj bile so užgane.

Zatiravcom.

Kaj peti smem, derhal modruje umno,
Odmerjene mi pota pokazuje,
Ograje tesne krog srcá mi snuje,
Da pesmic ne rodilo bi pogumno.

Pa serce ne pozná verig skelečih,
Prešerno širi se, ter zлива v poezije,
Kar v njem od dné do mraka strastno bije,
Stezé ne zré, ne glav serpó stermečih.

Čemu nevolja vam gerbanči lica,
Zatrete v kali skušate čutila,
Ki jih Modrica v meni je zbudila?

Naj tlela vam bi v sercu poslovica,
Ker drugim vse očitata, nič sebi:
„Pred pragom lastnim vsak smeti naj trebi.“

Kazalo.

	Stran
Vvod	3
Pesmi.	
Radost mladega pesnika	14
Posvećenje	15
Zvezdi ljubezni	16
Otožnost	17
Sanje strunarja	19
Večerni obrazi 1—8	21—28
Tolažilo	29
Mati in hči	30
Nezvesti	33
Hrepenenje	34
Vodniku	35
Spomin	39
Moje pesmi	41
Milotinke 1—16	42—57
Pisarija	58
Seršeni	60
Osoda	61
Slovó	62
Spremenjena žalost	63
Na gomili	65
Jesenske žalostinke.	
1. Moja radost	69
2. Minljivost	70
3. Vraža	71
4. Strunam	72
5. Različne misli	73
6. Dvojno gostovanje	74
7. Nesrečni pesnik	75
8. Spomin otročjih let	76

	Stran
9. Sercé	77
Pervi poljub	78
Trojna ljubezen I., II., III.	79—81
Pričujočim pesmam	82

Soneti.

Prešernu	85
Sonetni venec	86
Sonetni vir	100
Pesem mladenca	101
Nekdaj in zdaj	102
Sanje	103
Dvojno tolažilo	104
Spomin preteklih dni	105
Materi v spomin	106
Upanje	107
Zatiravcom	108



Pogreški.

Stran	27	versta	7	zgorej:	čase, mesto čase.
"	44	"	6	"	prejšnje mesto prejšne.
"	44	"	7	"	jezen mesto jzeno.
"	44	"	8	"	preté „ perté.